

Protokół
z kontroli problemowej przeprowadzonej
w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wąchocku

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąchocku jest jednostką organizacyjną gminy powołaną do realizacji pomocy społecznej w zakresie ustalonym ustawą o pomocy społecznej i innymi przepisami z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje miasto i 5 sołectw, w których zamieszkuje 7 274 mieszkańców. Burmistrzem Miasta i Gminy jest Pan Jarosław Samela.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąchocku został utworzony na mocy Uchwały Nr XI/54/90 Gminnej Rady Narodowej w Wąchocku z dnia 10 kwietnia 1990 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąchocku”.

Ośrodek posiada własny REGON 290769449 i NIP 664-15-57-219.

Kierownikiem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąchocku jest Pani Teresa Jurkiewicz.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut przyjęty Uchwałą Nr VII/31/2011 Rady Miejskiej w Wąchocku z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie uchwalenia Statutu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąchocku.

Zmiany do Statutu zostały wprowadzone Uchwałą Nr XIX/85/2012 Rady Miejskiej w Wąchocku z dnia 24 lutego 2012 r. – dodano zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz.887 z późn. zm.);

Statut należy uaktualnić – dotyczy § 4: aktualnie realizowanych przez Ośrodek zadań własnych i zleconych gminy.

Regulamin organizacyjny Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąchocku, zatwierdzony przez Burmistrza i wprowadzony Zarządzeniem Nr 3/2011 Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąchocku z dnia 4 maja 2011 r. Zmiany do Regulaminu wprowadzono Zarządzeniem Nr 12/2012 Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąchocku z dnia 1 czerwca 2012 r. – dodano zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Uchwałę Nr XLIV/254/2010 Rady Miejskiej w Wąchocku z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwalniania od opłat i trybu ich pobierania.

Zarządzenie Nr 24/2006 Burmistrza Miasta i Gminy Wąchock z dnia 05.06. 2006 r. w sprawie upoważnienia Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąchocku do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

Zarządzenie Nr 5/2012 Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąchocku z dnia 12 stycznia 2012 r. w sprawie ustalenia ceny godziny specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2012 roku (1 godz. usług kosztuje 45 zł).

Zarządzenie Nr 1/2012 Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąchocku z dnia 3 stycznia 2012 r. w sprawie zmiany wytycznych dot. realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Magdalena Pracon – starszy inspektor w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 706/2012 z dnia 25 lipca 2012 r., wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Renatę Segiecińską – koordynator kontroli;
2. Barbara Nowak – Kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 705/2012 z dnia 25 lipca 2012 r., wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Renatę Segiecińską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąchocku* pod pozycją Nr 15.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 26 - 27 lipca 2012 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2011 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli było:

1. *Funkcjonowanie ośrodka w zakresie zatrudnienia i organizacji pracy.*
2. *Ocena realizacji zadań własnych gminy dofinansowywanych z budżetu państwa.*
3. *Jakość usług opiekuńczych na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku.*
4. *Kontrola jakości pracy socjalnej poprzez analizę indywidualnych przypadków ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania instrumentu pracy socjalnej - kontraktu socjalnego.*
5. *Sposób wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.*

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąchocku mieści się w samodzielnym budynku, będącym własnością Urzędu Miasta i Gminy w Wąchocku, przy ulicy Kolejowej 19, tel. 41 271-50-34. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje cztery pomieszczenia, usytuowane na parterze, wyposażone w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe nie dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność, w jednym pomieszczeniu pracuje czterech pracowników socjalnych.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji MGOPS jest bezrobocie, ubóstwo i niepełnosprawność.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest w Kasie Banku Spółdzielczego w Wąchocku lub przelewem na indywidualne konta bankowe klientów.

Ad. 1 Funkcjonowanie ośrodka w zakresie zatrudnienia i organizacji pracy.

Przedmiotem kontroli było zbadanie zgodności kwalifikacji kadry kierowniczej Ośrodka oraz pracowników zajmujących się zadaniami z zakresu pomocy społecznej z przepisami ustawy o pomocy społecznej (Załącznik 1 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W dniu kontroli w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wąchocku zatrudnionych było ogółem 10 pracowników na umowę o pracę, w tym: kierownik, główny księgowy, 5 pracowników socjalnych, w tym 2 z POKL, 2 pracowników ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, opiekunka domowa oraz na umowę – zlecenie specjalistyczna opiekunka środowiskowa.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż Kierownik posiada odpowiednie wykształcenie oraz staż pracy wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach, posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = $7274/5 = 1\ 455$

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej – na jednego pracownika socjalnego przypada 1 455 mieszkańców.

Ad. 2. Ocena realizacji zadań własnych gminy dofinansowywanych z budżetu państwa.

Zasiłki stałe.

Z danych zawartych w sprawozdaniu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz informacji przekazanych przez Kierownika Ośrodka wynika, iż w 2011 roku pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **45 osób**, w tym dla **32 osób samotnych**. Za **44 osoby** Ośrodek opłacał składkę zdrowotną. Łączna kwota wypłaconych zasiłków stałych w 2011 roku to **161 148 zł**. W pierwszym półroczu 2012 roku zasiłek stały wypłacono dla **40 osób**, w tym dla **32** samotnie gospodarujących, za **39 osób** opłacono składkę zdrowotną. Łączna kwota wypłaconych zasiłków w tym okresie wynosi **82 373 zł**.

Kontroli poddano losowo wybrane teczki z dokumentacją stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne nr:

PS-8122/Rs/18/11; PS-8122Rs/19/10; PS-8122Rs/15/10 oraz decyzje przedłużające pomoc PS-8122/Rs/12/11 i PS-8122Rs/7/12; PS-8122Rs/7/11; PS-8122Rs/4/11; PS-8122Rs/14/10; PS-8122Rs/11/11; PS-8122Rs/5/11; PS-8122Rs/14/11; PS-8122Rs/25/10; PS-8122Rs/2/11; PS-8122Rs/14/10.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowane akta zawierają dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzone są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do Ośrodka. Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji. W uzasadnieniach w sposób jasny i szczegółowy przedstawiono przyczyny przyznania świadczeń.

Decyzje o przyznaniu pomocy w przeważającej części klienci odbierali osobiście, co potwierdzali podpisem i datą odbioru.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art.17 ust.1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt. 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do trybu i zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe.

Z danych zawartych w sprawozdaniu MPiPS oraz informacji sporządzonej przez Kierownika MGOPS (Załącznik 2 – Tabela sporządzona przez Kierownika MGOPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”) wynika, iż w roku 2011 pomoc okresową przyznano **86 osobom z 86 rodzin**. Kwoty świadczeń w łącznej wysokości **72 087 zł**, w tym z dotacji celowej **61 554 zł** i **10 533 zł** ze środków własnych. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie – 82, długotrwała choroba – 2 i niepełnosprawność - 2. W pierwszym półroczu 2012 roku pomoc tę przyznano dla **49 osób** na łączną kwotę **36 031 zł**, w tym środki własne wynosiły **4 645 zł** oraz dotacja **31 386 zł**. Głównym powodem przyznania zasiłków okresowych w 2012 roku było również bezrobocie – **48**.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

PS-8123Ro/3/11; PS.8123Ro/11/12; PS-8211Ro/124/11; PS-8123Ro/63/12; PS-8123Ro/38/12; PS-8123Ro/21/12; PS-8123Ro/132/11; PS-8211Ro/100/11; PS-8123Ro/4/12; PS-8123Ro/52/12; PS-8123Ro/39/12; PS-8211Ro/69/11; PS-8123Ro/34/12; PS-8123Ro/41/12; PS-8211Ro/62/11 i PS-8211Ro/118/11; PS-8123Ro/50/12; PS-8123Ro/44/12; PS-8123Ro/22/12; PS-8123Ro/69/12; PS-8123Ro/40/12.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach ponadto znajdują się aktualne dochody z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy, zaświadczenia o wysokości świadczeń rodzinnych. W skontrolowanych wywiadach środowiskowych w rubryce „praca socjalna” w sposób szczegółowy opisano działania podjęte przez pracowników socjalnych w celu usprawnienia społecznego osoby lub rodziny.

W decyzjach administracyjnych, wydawanych na wsparcie w formie zasiłków okresowych widnieje aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, Kodeks postępowania administracyjnego oraz zostało również przywołane upoważnienie kierownika jednostki do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. W uzasadnieniach w sposób jasny i szczegółowy przedstawiono przyczyny przyznania świadczeń.

W przedmiotowych decyzjach informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Do trybu i zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag. Wysokość świadczeń wypłacana zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z danych zawartych w sprawozdaniu z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za 2011 r. oraz z informacji przekazanych przez Kierownika MGOPS wynika, iż w ubiegłym roku pomocą w tym zakresie objęto ogółem **383 osoby**. Całkowity koszt Programu wyniósł **83 154 zł**, w tym dotacja **50 022 zł** i środki własne **33 132 zł**. Pomoc w formie gorących posiłków otrzymało **ogółem 130 osób**. W 2011 roku Ośrodek objął pomocą w formie zasiłku celowego **116 osób** z 41 rodzin. Koszt zasiłków celowych wyniósł **38 654 zł**. W pierwszym półroczu 2012 roku pomocą w ramach Programu objęto **276 osób**, ogółem na kwotę **48 052 zł**, w tym **14 926 zł** stanowią środki własne oraz **33 126 zł** dotacja. W formie gorącego posiłku objętych jest **ogółem 96 osób**, w tym 7 dzieci do 7 roku życia oraz 88 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej. W 2012 roku zasiłek celowy z Programu dożywiania udzielono **69 osobom** z 66 rodzin, które liczą łącznie 183 osoby na łączną kwotę **20 830 zł**.

Dożywianie prowadzone było w roku 2011 i jest aktualnie w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie miasta i gminy Wąchock:

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba dożywianych uczniów w 2011 roku	Liczba dożywianych uczniów w 2012 roku	Średni koszt posiłku	Rodzaj posiłku
1.	Szkoła Podstawowa w Parszowie	26	24	3,00 zł	pełny obiad
2.	Szkoła Podstawowa w Wielkiej Wsi	23	15	3,00 zł	pełny obiad
3.	Zespół Placówek Oświatowych Wąchock	68	49	3,00 zł	pełny obiad
4.	Zespół Placówek Oświatowych Przedszkole Wąchock	6	2	5,00 zł	pełne wyżywienie

Dodatkowo w 2011 roku Ośrodek sfinansował koszt posiłku dla 7 uczniów, którzy uczęszczali do szkół poza terenem miasta i gminy Wąchock. W roku 2012 do dnia kontroli pomocą obiadową objętych jest 6 uczniów.

Z powyższego zestawienia wynika, iż wszystkie dzieci otrzymują gorący, dwudaniowy posiłek.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej **pomocy w formie zasiłków celowych** w ramach realizacji wieloletniego programu

„Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

PS-8121Rcp/26/12; PS-8121Rcp/63/11; PS-8121Rcp/116/11; PS-8121Rcp/3/11;
PS-8121Rcp/106/11; PS-8121Rcp/21/12; PS-8121Rcp/18/12; PS-8121Rcp/73/12;
PS-8121RCP/121/11; PS-8121RCP/12/12; PS-8121Rc/100/11; PS-8121Rcp/77/11;
PS-8121Rcp/37/12; PS-8121Rcp/75/11; PS-8121Rcp/72/11; PS-8121Rcp/29/11;
PS-8121Rcp/27/12.

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej **pomocy w formie posiłku**, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

PS-8125Rd/1/11; PS-8125Rd/5/12; PS-8125Rd/35/12; PS-8125Rd/20/12; PS-8223Rd/30/11;
PS-8223Rd/79/11; PS-8125Rd/42/12; PS-8223Rd/100/11; PS-8223Rd/13/11;
PS-8125Rd/50/12; PS-8125Rd/1/12; PS-8223Rd/20/11; PS-8125Rd/13/12;
PS-8223Rd/74/11.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. W decyzjach administracyjnych wydawanych za zasiłki celowe z Programu oraz posiłki przywołano ustawę o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz Kodeks postępowania administracyjnego i upoważnienie kierownika do wydawania decyzji. Decyzje administracyjne na posiłek wydawane są dwa razy w roku: na okres od stycznia do czerwca oraz od września do grudnia.

Do zasadności przyznanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń.

Ad.3. Jakość usług opiekuńczych na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąchocku realizuje usługi opiekuńcze, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktu z otoczeniem osobom samotnym lub osobom, których rodzina nie może takiej opieki zapewnić.

W roku 2011 usługami objęto 10 osób, a w I półroczu 2012 – 9 osób. Usługi świadczone są za odpłatnością.

Sprawdzono następujące akta spraw:

PS-8130/Ruo/2012; PS-88225Ruo/3/11; PS-88225Ruo/2/11 oraz decyzja zmieniająca odpłatność za usługę z dnia 9 maja 2012 r. oraz wstrzymująca pomoc w związku z pobytem w całodobowej placówce opiekuńczej z dnia 14 maja 2012.; PS.88225Ruo/1/11; PS-8130Ruo/2/10; PS-8130Ruo/2/08; PS8130Ruo/1/08; PS-8130Ruo/1/12; decyzja z dnia 29 marca 2012 r. zmieniająca decyzję znak MGOPS-8130Ruo/3/2003; decyzja z dnia 26 marca 2012 r. zmieniająca decyzję znak PS-8130Ruo/01/09.

W aktach znajduje się wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia o wysokości dochodów i zaświadczenia lekarskie. W każdym roku wydawana jest także decyzja zmieniająca odpłatność za usługę. Decyzje odbierane są przez zainteresowanych. W osobnych segregatorach mieszczą się co miesięczne karty pracy opiekunki z czasem pracy i podpisem podopiecznego oraz sporządzane na każdy miesiąc wykazy opłat (stawka za 1 godzinę, liczba godzin w miesiącu i kwota odpłatności za miesiąc).

Zasady przyznawania usług i pobierania opłat reguluje Uchwała Nr XLIV/254/2010 Rady Miejskiej w Wąchocku z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwalniania od opłat i trybu ich pobierania. Obecnie 1 godzina pracy opiekunki wynosi 17 zł.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował zadanie związane ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Usługa świadczona jest w jednym środowisku przez wykwalifikowaną opiekunkę. W 2011 r. 1 godzina usług została wyceniona na 39 zł, w 2012 r. – na 45 zł.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek Pomocy Społecznej skierował do domów pomocy społecznej. W 2011 r. Ośrodek opłacał za pobyt **9 osób** umieszczonych w domu pomocy wydatkując na ten cel kwotę **141 138 zł**. W 2012 r. do dnia kontroli opłaty za pobyt **9 osób** wyniosły **82 935 zł**.

Ad. 4. Kontrola jakości pracy socjalnej poprzez analizę indywidualnych przypadków ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania instrumentów pracy socjalnej - kontraktu socjalnego.

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna w kontrolowanej jednostce podejmowana jest podczas każdego bezpośredniego kontaktu pracownika socjalnego z podopiecznymi, zarówno w środowisku domowym, jak i w siedzibie Ośrodka, co jest dokumentowane między innymi w kartach wizyt w środowisku.

Pracownik socjalny analizuje i ocenia zjawiska rodzące zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej, udziela informacji, wskazówek, pomocy w rozwiązywaniu spraw życiowych podopiecznych w celu przywrócenia im zdolności do samodzielnego rozwiązywania problemów, prowadzi poradnictwo dla klientów znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych oraz aktywizuje podopiecznych.

W rozwiązywaniu trudnych problemów swoich podopiecznych kontrolowana jednostka współpracuje z gminą, powiatowym urzędem pracy, ośrodkiem zdrowia, szkołami, kościołem katolickim, kuratorami, sądem, prokuraturą i Policją.

Ponadto Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąchocku realizuje projekt systemowy PO KL dla Ośrodków Pomocy Społecznej, w którym szczególny nacisk kładzie się na aktywizację osób długotrwale bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym i tym, którzy kwalifikują się do pomocy (Zał. 3 – Informacja o Projekcie). W ramach kursów zawodowych prowadzone jest doradztwo specjalistyczne z psychologiem, doradcą zawodowym. Ponadto pracownicy socjalni w ramach swoich obowiązków świadczą pracę socjalną w zakresie podstawowego poradnictwa prawnego, psychologicznego, rodzinnego. W 2011 roku MGOPS w Wąchocku kontynuował realizację projektu systemowego pn. **„Aktywna Integracja w Gminie Wąchock”**. W ramach projektu przeprowadzono następujące kursy zawodowe: mobilny handlowiec z prawem jazdy kat. B (7 osób), prawo jazdy kat. B (2 osoby), warsztaty wizażu (19 osób), spawacz (1 osoba), kucharz (4 osoby), pracownik ochrony osób i mienia (1 osoba), opiekun osób zależnych (3 osoby), bukietarz - florysta (1 osoba), pilarz (2 osoby). W 2012 roku zaplanowano następujące kursy zawodowe:

1. Handlowiec z prawem jazdy kat. B – 8 osób;
2. Opiekunka osób zależnych z językiem niemieckim – 1 osoba;
3. Barman - Kelner – 3 osoby;
4. Monter instalacji kanalizacyjno-sanitarnych – 1 osoba;
5. Elektryk - uprawnienia do 1 kv – 1 osoba;
6. Podstawy obsługi komputera – 1 osoba.

W 2011 roku zawartych zostało 23 kontraktów socjalnych w ramach projektu POKL. W 2012 roku do dnia kontroli pracownicy socjalni sporządzili 15 kontraktów, także w ramach PO KL. Kontraktami zostały objęte rodziny długotrwale bezrobotne, niezaradne życiowo, długotrwale korzystające z pomocy społecznej. Zawarte kontrakty socjalne miały na celu aktywne poszukiwanie zatrudnienia przez podopiecznych, poprawę warunków bytowych oraz usamodzielnienie długotrwale korzystających z pomocy OPS. Kontrakty sporządzone zostały w sposób prawidłowy, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 roku w sprawie wzoru kontraktu socjalnego.

Ad. 5. Sposób wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Kontrolowana jednostka ma zlecone do realizacji zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej poprzez wprowadzenie zmian do Statutu Ośrodka Uchwałą Nr XIX/85/2012 Rady Miejskiej w Wąchocku z dnia 24 lutego 2012 r. Natomiast na dzień kontroli nie było zatrudnionego asystenta rodziny, ponieważ – zgodnie z oświadczeniem Kierownika jednostki – nie wpłynęło od pracowników socjalnych zgłoszenie o konieczności objęcia rodzin taką formą pomocy (Załącznik 4 – Oświadczenie w sprawie asystenta rodziny).

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W toku kontroli nie stwierdzono uchybień w zakresie sposobu ustalania uprawnień do świadczeń z pomocy społecznej.

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, zasiłków celowych z Programu dożywiania i usług opiekuńczych Ośrodek przyznaje celowo i zasadnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. W aktach znajdują się aktualne zaświadczenia o wysokości dochodów i inne niezbędne dokumenty mające wpływ na ustalenie sytuacji dochodowej, materialnej, zdrowotnej osoby lub rodziny.

W skontrolowanych wywiadach środowiskowych w rubryce „praca socjalna” w sposób szczegółowy opisano działania podjęte przez pracowników socjalnych w celu usprawnienia społecznego osoby lub rodziny.

Zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej na każdą zmianę danych zawartych w wywiadzie sporządzana była aktualizacja wywiadu środowiskowego. W przypadku przyznania stałych form pomocy aktualizację wywiadu środowiskowego przeprowadza się nie rzadziej, niż co sześć miesięcy mimo braku zmiany danych.

W uzasadnieniach decyzji administracyjnych w sposób jasny i szczegółowy przedstawiano przyczyny przyznania świadczeń.

W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wąchocku Kierownik oraz pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje oraz staż pracy wymagane na zajmowanych stanowiskach.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej – na jednego pracownika socjalnego przypada 1 455 mieszkańców.

Pozytywnie oceniono sytuację, w której wszystkie dzieci w placówkach oświatowych dożywiane z rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” otrzymują gorący, dwudaniowy posiłek.

Natomiast stwierdzono, że Statut kontrolowanej jednostki wymaga zmian w zakresie zadań własnych i zaleconych gminy, aktualnie obowiązujących i wynikających z ustawy o pomocy społecznej.

MGOPS nie wykorzystuje w pełni kontraktu socjalnego, poza projektem systemowym PO KL, jako instrumentu pracy socjalnej.

Warunki lokalowe kontrolowanego Ośrodka są niezadowalające, brakuje pomieszczenia na rozmowy z klientem, który w chwili obecnej nie ma możliwości przedstawienia swoich problemów w warunkach chroniących jego prywatność.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli,

umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Tabela sporządzona przez Kierownika MGOPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.
3. Informacja o Projekcie.
4. Oświadczenie w sprawie asystenta rodziny.

Protokół sporządzono 08.08.2012 r., podpisano 13.08.2012 r.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Magdalena Pracon
2. Barbara Nowak

Ze strony kontrolowanej:

Teresa Jurkiewicz – Kierownik MGOPS